

Liko tik keli žingsniai iki Lietuva taps šalimi be didžiųjų vaikų globos institucijų. Sparčiai vyksta vaikų kraustynės į mažus bendruomenės namus ir butus. Tačiau ne šeimose vis dar auga per tūkstantis daugiausiai vyresnio amžiaus vaikų. Bet kuriam iš jų suteiksime vertingą gyvenimo dovaną pakvietę laikinai svečiuotis savo namuose.

„Puikiu startu draugystei gali tapti artėjančios gražiausios metų šventės. Kviečiu per Kalėdas pasikviesti svečią, o pažinties kelionę pradėti jau dabar, taip spėsime susipažinti ir užmegzti artimesnį ryšį“, – sako Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos vadovė Ilma Skuodienė.

Norint pakviesti globos institucijoje augantį vaiką pasisvečiuoti savo namuose, reikia gauti teigiamą Tarnybos išvadą. Paaiškiname, kokie bus pagrindiniai žingsniai teigiamai išvadai dėl svečiavimosi gauti, ir kodėl vaikui galimybė pabūti kartu su jumis yra labai svarbi.

Leidimas galioja du metus

Pakviesti laikinai svečiuotis galima bet kurį arba konkretų vaiką, augantį socialinės globos įstaigoje ir ne jaunesnį nei septynerių metų (priklausomai nuo konkrečios situacijos, galimos tam tikros išlygos).

Tarnybos teritoriniam skyriui turite pateikti vos tris dokumentus: prašymą, sveikatos pažymą bei kartu gyvenančių asmenų, vyresnių nei 16 m., sutikimą. Skyriaus specialistas išvadą jums išduos įvertinęs šiuos dokumentus bei tokius duomenis: ar nesate teistas, ar gebėsite tinkamai pasirūpinti vaiku, užtikrinti jo saugumą ir atliepti kitus poreikius.

Kai gausite teigiamą išvadą, jums bus pateiktas vaikų socialinės globos įstaigų sąrašas, teliks kreiptis į vieną iš jų. Galima kreiptis ir dėl galimybės svečiuotis konkrečiam vaikui. Svarbu žinoti, kad lemiamas bus paties vaiko sutikimas svečiuotis pas jus.

Į visus rūpimus klausimus profesionalius atsakymus pateiks bet kurio Tarnybos teritorinio skyriaus specialistai. Ruošiantis šiam žingsniui, pravers specifinės žinios, pavyzdžiui, kaip bendrauti su ypatingu svečiu ir kaip jį apsaugoti nuo neigiamų patirčių.

Išsamesnė informacija bus pateikta ir dėl konkretaus vaiko: globos įstaigos atstovas pakvietusį pasisvečiuoti žmogų supažindins su vaiko ar jaunuolio charakterio ar elgsenos ypatumais, įpročiais, jam įprastu režimu ir pan. Galbūt išpės, kurios temos neliečiamos, nes kelia skausmingus prisiminimus, gali žėisti.

Teigiama išvada dėl pasirengimo priimti vaiką laikinai svečiuotis galioja ne ilgiau nei 24 mėn. Svarbu paminėti, kad per šį laikotarpį jos galiojimas gali būti sustabdytas arba pakoreguotas į trumpesnį, jeigu bus pastebėti kokie nors svečiavimosi tvarkos nesklaidumai.

Svarbu su vaiku aptarti planus ir jų laikytis

Tarnybos globos ekspertė Rugilė Ladauskienė sako, kad pirmas gyvas pasimatymas bus skirtas aptarti, kada ir kaip dažnai bedrausite, ką veikssite, išsiaiškinti, kas vaiką domina, kokie jo lūkesčiai. Specialistė atkreipia dėmesį, kad susitikimų dažnumą ir numatomą draugystės trukmę įvardyti būtina. Suaugusiojo užduotis yra kuo aiškiau prisistatyti. Pakviestam pasisvečiuoti vaikui ar jaunuoliui reikia aiškumo ir plano, tik taip jis jausis saugus.

„Taisyklė laikytis susitarimų yra viena pagrindinių mezgant santykį per svečiavimąsi: pavyzdžiui, jūs turite žinoti, kad jokių būdų negalima vaikui žadėti, ko negalėsite ištesėti, o jeigu jaunąjį svečią pakvietėte į savo namus ir sutarėte susitikti kartą per mėnesį bei šventes, tą ir turite padaryti. Jeigu sutartu laiku negalėsite susitikti ir nepaaiškinsite priežasčių, vaikas gali manyti, kad neatitiko jūsų lūkesčių ir dėl to buvo atstumtas“, – galinti vaikus traumuoti elgesį paaiškina R. Ladauskienė.

Specialistė primena, kad vaikai apskritai linkę pirmiausiai kaltinti save, o netekusieji tėvų globos ir patyrę daugybines emocines traumas, į viską reaguoja kur kas jautriau, vaiką svarbu apsaugoti nuo nepagrįstų lūkesčių.

Svečiavimasis padeda pažinti saugų ryšį

Tiek mažiesiems, tiek ir vyresniems vaikams, itin svarbus artimas žmogaus ryšys. R. Ladauskienė atskleidžia, kad šis ryšys padeda išgyventi emociškai sudėtingą laikotarpį. Buvimas šeimoje keičia vaiko suvokimą apie pasaulį, tampa tvirta emocine atrama.

„Juk tokiais žmonėmis, kokie esame, formuojamės per ryšį su kitais. Ir tai, ką iš globos namų į šeimą atvykęs vaikas gauna, išlieka jo gyvenimo dalimi – bendrystė suformuoja emocinį ryšį, padeda patirti realų socialinį gyvenimą ir jo siekti“, – kalba R. Ladauskienė.

Globos ekspertė akcentuoja, kad ryšio mezgimas yra sąmoningas buvimas su vaiku – individualus laikas, pokalbiai, žaidimai, diskusijos, pagarba, pagalba, ribos. Todėl, pasak jos, labai svarbu įsivertinti galimybes skirti savo laiką vaikui. Laikinas svečiavimasis nėra vienkartinė pramoga, tai vienodai prasminga ir ugdanti veikla jums ir be tėvų globos

likusiam vaikui.

Draugystė su paaugliu jus daug ko išmokys

Greičiausiai jūsų svečias galėtų būti ūgtelėjęs vaikas arba jaunuolis. Didžiausią globos įstaigose ir bendruomeniniuose globos namuose augančių vaikų dalį sudaro 15-17 m. amžiaus paaugliai.

Pasak R. Ladauskienės, neretai stereotipiškai manoma, kad su paaugliais gali būti sunkumų, mieliau svečiuotis kviečiami jaunesni vaikai. Tačiau globos ekspertės patirtis rodo, kad su vyresniu vaiku ar paaugliu galima sukurti abiem pusėms vertingą santykį, iš tokio ryšio patys daug galime išmokti.

Specialistė dalijasi, kad mažiau paremtas emocijomis, daugiau sąmoningas dviejų asmenybių bendravimas mezgasi per bendras veiklas, interesus, o dažniausiai tęsiasi net uždarius globos įstaigos duris.

